

Na temelju odredbi članka 18. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu (NN broj 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08, 75/09. i 143/12.) i članka 39. Statuta Gimnazije „Matija Mesić“, Slavonski Brod, Školski odbor dana **18. travnja 2013.** godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljnjem tekstu: Pravilnik), Ravnatelj GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod (u daljnjem tekstu: Škola) sukladno djelatnosti, tehnologiji, poslovima s posebnim uvjetima rada, sredstvima rada, opasnim tvarima i broju radnika, a na temelju provedene procjene opasnosti, utvrđuje organizaciju provođenja zaštite na radu, propisuje pravila zaštite na radu, te prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika Ravnatelja i radnika u dijelu u kojem ta pitanja nisu uređena Zakonom o zaštiti na radu, propisima donesenim na temelju njega, kolektivnim ugovorom i ugovorima o radu.

Članak 2.

Otklanjanje opasnosti za zdravlje i život radnika osigurava se primjenom osnovnih, posebnih, propisanih i priznatih pravila zaštite na radu. U tom se cilju ovim Pravilnikom utvrđuje organizacija uređivanja i provođenja zaštite na radu, osposobljavanje radnika na siguran način rada, poslovi s posebnim uvjetima rada, način ispitivanja sredstava rada, opasnih radnih tvari, način na koji se njima mora rukovati, način uporabe osobnih zaštitnih sredstava i opreme, sustav obavještavanja i uporabu znakova obavještavanja, izrada pisanih uputa o sigurnom načinu rada, postupak s ozlijeđenim i oboljelim osobama na radu, zaštita nepušača, zabrana unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti za vrijeme rada, zaštita posebnih kategorija radnika, prava, dužnosti i odgovornosti ovlaštenika i radnika, te unutarnji nadzor.

U cilju uređivanja i provedbe zaštite na radu ovim Pravilnikom uređuje se rad i izbor Povjerenika za zaštitu na radu.

II. ORGANIZACIJA UREĐIVANJA I PROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU

Članak 3.

Ravnatelj Škole organizira, uređuje i osigurava uvjete primjene za sve poslove zaštite na radu, a na prijedlog ovlaštenika i ostalih radnika s posebnim ovlastima.

Članak 4.

Određene stručne, savjetodavne i druge poslove zaštite na radu obavljaju osobe ovlaštene i osposobljene za obavljanje poslova zaštite na radu.

Stručne poslove zaštite na radu obavljaju stručne i druge službe u sklopu svojeg djelokruga.

Članak 5.

Obavljanje poslova zaštite na radu za koje nema mogućnosti u Školi, osigurava se i ugovara s vanjskom stručnom organizacijom ovlaštenom za obavljanje tih poslova.

Kod ugovaranja obavljanja svih poslova zaštite na radu s vanjskom stručnom organizacijom može se zaključiti ugovor o trajnoj suradnji.

Poslodavac (Ravnatelj)

Članak 6.

Ravnatelj će osigurati uređivanje i provođenje zaštite na radu suglasno odredbama Zakona o radu, podzakonskih propisa, tehničkih normi, kolektivnog ugovora i ovog Pravilnika.

Ravnatelj obavlja slijedeće poslove zaštite na radu:

- predlaže opće akte iz zaštite na radu
- predlaže izmjene i dopune općih akata iz zaštite na radu
- prati provedbu plana i programa mjera zaštite na radu
- donosi i prihvaća procjenu opasnosti iz zaštite na radu
- prihvaća izvješća o stanju zaštite na radu i o provođenju mjera zaštite na radu
- odlučuje o financiranju obavljanja poslova zaštite na radu i pojedinih projekata iz zaštite na radu
- ugovara usluge sa službama medicine rada i Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu radi osiguravanja i ostvarivanja zdravstvene zaštite
- donosi odluke i rješenja o provedbi odredaba ovog Pravilnika i drugih propisa iz zaštite na radu.

Ovlaštenik

Članak 7.

Ovlaštenik Ravnatelja je svaka osoba koja rukovodi radom jednog ili više radnika na kojeg je preneseno ovlaštenje u pisanom obliku. Ovlaštenje se daje ugovorom o radu, odnosno drugim aktom kojim se utvrđuje ovlaštenje vezano za provedbu zaštite na radu.

Članak 8.

Ovlaštenik Ravnatelja odgovoran je za obavljanje poslova zaštite na radu, koji su utvrđeni u ugovoru o radu, neposredno Ravnatelju. Za povredu zakonskih odredbi i neprovođenja odredbi ovog Pravilnika odgovara i pred pravosudnim i upravnim organima.

Ravnatelj može pored ovlaštenika za zaštitu na radu imenovati i neposrednog ovlaštenika za zaštitu na radu. Neposredni ovlaštenik je rukovoditelj koji raspoređuju radnike i sredstva rada.

Članak 9.

Ravnatelj daje svojim ovlaštenicima ovlaštenja za poduzimanje mjera u okviru njihovog djelokruga, kojima se osigurava provedba ovoga Zakona i drugih propisa iz zaštite na radu, a naročito za to:

- da se na poslove ne raspoređi radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način,
- da se na poslove s posebnim uvjetima rada ne raspoređi radnik za kojeg na propisani način nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, odnosno da se radnik koji tražene uvjete više ne ispunjava ne zadrži na poslovima s posebnim uvjetima za rad,
- da se malodobnicima, ženama i radnicima sa smanjenom radnom sposobnošću ne dozvoli rad na poslovima koji bi mogli na njih štetno utjecati,
- da isključi iz uporabe strojeve i uređaje te osobna zaštitna sredstva koja nisu ispravna,
- da radnici rade sukladno odredbama ovoga Zakona, propisa donesenih na temelju njega, drugih propisa zaštite na radu, uputa poslodavca, odnosno proizvođača strojeva i uređaja, osobnih zaštitnih sredstava i radnih tvari, te da koriste propisana osobna zaštitna sredstva,
- da radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno odredbi iz prethodnog podstavka,
- da osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje kao i za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu,
- da osigura da se za vrijeme rada ne piju alkoholna pića te uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti te da ih udalji s rada.

Stručnjak za zaštitu na radu

Članak 10.

Za obavljanje unutarnjeg nadzora provođenja zaštite na radu i stručnu pomoć Ravnatelju, ovlašteniku i povjereniku zaštite na radu određen je stručnjak zaštite na radu.

Ravnatelj je obavljanje poslova zaštite na radu ugovorio s trgovačkim društvom za zaštitu na radu. Trgovačko društvo s kojim Ravnatelj ugovara usluge službe mora udovoljavati zahtjevima Zakona o zaštiti na radu.

Članak 11.

Uvjeti za stručnjaka za zaštitu na radu određeni su Pravilnikom koji regulira problematiku radnih odnosa i Pravilnikom o polaganju stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu (NN broj 114/02.).

Članak 12.

Ravnatelj je dužan stručnjaku za zaštitu na radu kao i službi za zaštitu na radu osigurati uvjete za rad i pomoć drugog osoblja, kao i potrebnu opremu te sve potrebne podatke.

Članak 13.

Stručnjak za zaštitu na radu ima potpunu stručnu neovisnost u odnosu na Ravnatelja i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike.

On ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj dok postupa prema odredbama ovoga Zakona, drugih propisa zaštite na radu, kolektivnih ugovora i prema pravilima struke.

Članak 14.

Škola je, u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu, dužna upućivati radnike na zdravstvene preglede, voditi o tome evidencije, sudjelovati u postupku osposobljavanja, o tome voditi evidencije i druge poslove iz svoje nadležnosti, a vezane za zaštitu na radu.

Povjerenik zaštite na radu

Članak 15.

Radnici škole između sebe biraju ili imenuju povjerenika radnika za zaštitu na radu. Broj povjerenika radnika za zaštitu na radu, izbor i njihov mandat utvrđuje se u skladu s odredbama Zakona o radu kojim su uređena pitanja izbora radničkog vijeća vodeći računa o zastupljenosti svih dijelova procesa rada.

Bez obzira na broj radnika povjerenik će biti izabran ili imenovan uvijek ako to zahtijevaju uvjeti rada (povećana opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, rad na izdvojenim mjestima i sl.). Za povjerenika zaštite na radu može biti izabrana, odnosno imenovana osoba koja radi u takvim uvjetima odnosno na izdvojenom mjestu rada.

Sindikati ili sindikati mogu pod uvjetima iz stavka 2. ovoga članka imenovati povjerenika za zaštitu na radu ukoliko je to predviđeno kolektivnim ugovorom.

Imenovani sindikalni povjerenik za zaštitu na radu u pravima i obvezama u potpunosti se izjednačava s izabranim povjerenikom.

Ako je prema propisanim kriterijima u Školi izabrano ili imenovano više povjerenika oni između sebe biraju ili imenuju svog koordinatora.

Članak 16.

Zadatak je povjerenika da djeluje u interesu radnika na području zaštite na radu te da prati primjenu propisa i naređenih mjera zaštite u radnoj sredini u kojoj je izabran.

Članak 17.

Povjerenik ima i sljedeća prava i dužnosti:

- sudjelovati u planiranju unapređivanja uvjeta rada i poticati Ravnatelja na provedbu zaštite na radu,
- biti obaviješten o svim promjenama od utjecaja na sigurnost i zdravlje radnika,
- imati pravo uvida i korištenja dokumentacije vezane za sigurnost i zdravlje radnika,
- primati primjedbe radnika na primjenu propisa i provedbu mjera zaštite na radu,
- izvijestiti inspektora o svojim zapažanjima i zapažanjima radnika čiji je povjerenik, prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi inspektor,
- pozvati inspektora rada kada ocijeni da su ugroženi život i zdravlje radnika, a Ravnatelj to propušta ili odbija učiniti,
- obrazovati se za obavljanje ovih poslova, stalno proširivati i unapređivati znanje, pratiti i prikupljati obavijesti od značaja za njegov rad,
- staviti prigovor na inspekcijski nalaz i mišljenje,
- svojim djelovanjem poticati ostale radnike na rad na siguran način,
- obavještavati radnike o mjerama koje Ravnatelj poduzima da im osigura zaštitu na radu i zdravstvenu zaštitu.

Članak 18.

Ravnatelj je dužan osigurati povjereniku uvjete za nesmetano obnašanje te dužnosti, davati sve potrebne obavijesti i omogućiti uvid u sve propise i isprave u svezi sa zaštitom na radu i ne smije ga, tijekom obnašanja dužnosti, bez pristanka sindikata rasporediti na drugo radno mjesto ili drugom poslodavcu, otkazati ugovor o radu, smanjivati mu plaću ili ga na drugi način dovoditi u nepovoljniji položaj niti protiv njega pokrenuti postupak za naknadu štete, ukoliko je povjerenik postupao sukladno svojim ovlastima.

Uvjeti za nesmetano obnašanje dužnosti povjerenika radnika za zaštitu na radu osiguravaju se u skladu s odredbama Zakona o radu kojima se uređuju uvjeti za rad članova radničkih vijeća.

Članak 19.

Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan najmanje svaka tri mjeseca izvijestiti povjerenika radnika za zaštitu na radu o opasnostima i štetnostima po sigurnost i zdravlje te mjerama koje je poduzeo i koje će poduzeti radi unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja.

Članak 20.

Obvezu iz prethodnog članka Ravnatelj ili ovlaštenik ima posebno nakon smrtne, skupne i teške ozljede na radu, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti, kao i nalaza nadležnog tijela kojim je utvrđen nedostatak u primjeni pravila zaštite na radu

Članak 21.

Za svaku težu, skupnu ili smrtnu ozljedu na radu Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan na uviđaj pozvati povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Radnici

Članak 22.

Prava, obveze i odgovornosti radnika utvrđena su Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o radu, kolektivnim ugovorom i ovim Pravilnikom.

Članak 23.

Radnik čini osobito teške povrede radne obveze ako:

- ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim normama, kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu i odredbama ovog Pravilnika;

- poslove radnog mjesta obavlja suprotno pravilima zaštite na radu;
  - ne pristupi obrazovanju i osposobljavanju za samostalan rad na siguran način ili ne pristupi provjeri znanja za samostalan rad na siguran način;
  - propusti ili odbije raditi pod nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način dok uspješno ne obavi provjeru svoje osposobljenosti za rad na siguran način;
  - odbije prihvatiti raspored na drugo radno mjesto za koje se može osposobiti za samostalan rad na siguran način, ako u tri pokušaja nije zadovoljio na provjeri osposobljenosti za rad na siguran način;
  - odbije napustiti mjesto rada kada to od njega traži neposredni rukovoditelj radi sigurnosti i zaštite zdravlja;
  - ne prekine rad kada su mu izravno ugroženi život i zdravlje, zato što nisu primijenjena pravila zaštite na radu;
  - ne obavi pravodobno liječnički pregled na koji ga uputi Ravnatelj odnosno ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu ili nadležna služba;
  - radeći suprotno pravilima zaštite na radu ugrozi sigurnost ili zdravlje drugih radnika;
  - ne koristi se osobnim zaštitnim sredstvima ili zaštitnim napravama;
  - ne koristi se osobnim zaštitnim sredstvima na način utvrđen ovim Pravilnikom;
  - ako ošteti ili ukloni oznake upozorenja ili upute iz zaštite na radu;
  - odbije udaljiti se s mjesta rada ili iz Škole kada je zatečen da radi pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti;
  - odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti ili provjeri radi li pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti;
  - tijekom rada konzumira alkoholna pića ili druga sredstva ovisnosti ili ih unosi u prostore i prostorije poslodavca;
  - puši na mjestu na kojem je to izričito zabranjeno zbog opasnosti od požara i eksplozije.
- Za povrede radne obveze iz ovog članka radniku se može otkazati ugovor o radu njegovom krivicom.

Članak 24.

Radnik mora biti privremeno udaljen s rada, odnosno, iz Škole na način i u slučajevima utvrđenim zakonom, kolektivnim ugovorom, aktom kojim se u Školu uređuju radni odnosi i prethodnim člankom ovog Pravilnika.

III. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Interna pravila zaštite na radu

Članak 25.

Na mjestima, gdje se primjenom osnovnih i propisanih posebnih pravila zaštite na radu nije u cijelosti postigla sigurnost radnika i ostalih zatečenih osoba (zone opasnosti), na primjer kod distribucije i korištenja električne energije, gorivog plina i tekućina, pričuve i korištenja opasnih tvari ili gdje je nužna primjena opasnih tehnoloških postupaka, primjenjuju se interna pravila i upute.

Razradu internih pravila i uputa obavlja Ovlašteno društvo, a za primjenu je odgovoran Ravnatelj i radnici na mjestima rada.

Osposobljavanje radnika iz zaštite na radu

Članak 26.

Osposobljavati se iz zaštite na radu dužni su:

- radnici za koje je procjenom opasnosti utvrđeno obvezno osposobljavanje za rad na siguran način

- radnici kojima je odlukom Ravnatelja odnosno tijela nadležnog za poslove inspekcije rada, u slučajevima rada na poslovima s posebnim uvjetima rada ili na poslovima na kojima učestalo dolazi do ozljeda na radu, određena povremena provjera znanja iz područja zaštite na radu
- Ravnatelj ili ovlaštenik iz područja osiguranja provođenja zaštite na radu
- Ravnatelj ili ovlaštenik o opasnostima i štetnostima kojima su izloženi njima podređeni radnici pri radu, ako se radi o tehnologijama u kojima postoji opasnost od ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i poremećaja u tehnološkom procesu koji bi mogli ugroziti sigurnost radnika
- radnici određeni za provedbu evakuacije i spašavanja
- radnici određeni za pružanje prve pomoći
- svi radnici po programu za gašenje požara.

Članak 27.

Sadržaj programa osposobljavanja za rad na siguran način utvrđuje se ovisno o procjeni opasnosti, a sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela.

Programom moraju biti obuhvaćene postojeće opasnosti i štetnosti te načini kako se iste otklanjaju ili smanjuju.

Sustav, plan i programe osposobljavanja donosi Ravnatelj.

Članak 28.

Ravnatelj ili ovlaštenik moraju osigurati radniku koji još nije osposobljen za rad na siguran način rad pod nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način ali ne duže od 30 dana.

Članak 29.

Teoretsko osposobljavanje radnika za rad na siguran način obavljaju, na osnovu ovlaštenja Ministra nadležnog za rad, posebno osposobljeni radnici.

Organizaciju i koordinaciju osposobljavanja provodi Ravnatelj ili ovlaštenik.

Osposobljavanje po utvrđenim programima može se u cijelosti povjeriti ovlaštenoj vanjskoj stručnoj organizaciji.

Članak 30.

Provjera znanja provodi se testovima znanja ili usmenim ispitivanjem, a ocjena praktične osposobljenosti promatranjem i ocjenom radnih postupaka na mjestu na kojem radnik radi.

Članak 31.

Zapisnik o ocjeni praktične osposobljenosti radnika za rad na siguran način na pojedinom mjestu rada sastavljaju i potpisuju radnik i stručnjak zaštite na radu zadužen za osposobljavanje.

Članak 32.

Radnika koji ne zadovolji i na trećoj provjeri osposobljenosti na radnim mjestima s utvrđenim opasnostima može se rasporediti na drugo radno mjesto (uz prethodnu provjeru osposobljenosti za to radno mjesto) ili s njim raskinuti ugovor o radu.

Članak 33.

Osposobljavanje i provjera osposobljenosti obavlja se u pravilu za vrijeme radnog vremena i na trošak Škole.

Obavještanje

Članak 34.

Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan radnicima davati odgovarajuće obavijesti i pisane upute koje se odnose na opasnosti i štetnosti po sigurnost i zdravlje u svezi djelatnosti koju obavlja.

Obavijesti se mogu dati i usmeno u iznimnim situacijama kada prijete iznenadna neposredna opasnost po život i zdravlje.

Članak 35.

Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan na mjestima rada, na sredstvima rada i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove sigurnosti i znakove općih obavijesti u skladu s odgovarajućim propisima.

Ako znakovi sigurnosti nisu dovoljni za djelotvorno obavješćavanje, Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan trajno postaviti pisane upute o uvjetima i načinu korištenja prostora, prostorija, sredstava rada, opasnih radnih tvari i opreme.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 36.

Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi koje mogu obavljati samo radnici koji osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju i posebne uvjete glede dobi života, spola, stručnih sposobnosti, zdravstvenoga, tjelesnog ili psihičkog stanja (u daljnjem tekstu: zdravstveno stanje) te psihofizioloških i psihičkih sposobnosti (u daljnjem tekstu: psihička sposobnost).

Članak 37.

Ravnatelj ne smije rasporediti radnika na poslove s posebnim uvjetima rada ako prethodno na propisani način nije utvrđeno da radnik ispunjava potrebne uvjete.

Poslovi s posebnim uvjetima rada utvrđeni su u procjeni opasnosti iz zaštite na radu.

Članak 38.

Ispunjava li radnik uvjete navedene u prethodnom članku ocjenjuje Ravnatelj ili ovlaštenik.

Članak 39.

Ravnatelj ili ovlaštenik su dužni radnika, koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada, ponovno uputiti na pregled nakon proteka roka utvrđenog propisom zaštite na radu ili kada to ocijeni specijalist medicine rada.

Članak 40.

Ravnatelj ne smije dozvoliti radniku da obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ako više ne ispunjava uvjete za obavljanje tih poslova ili ako ga ponovno ne uputi na pregled nakon isteka vremena u kojem je to bio dužan učiniti.

Sredstva rada i radni okoliš

Članak 41.

Obveza je Ravnatelja da se kod planiranja i uvođenja novih tehnologija i opreme, o njihovom utjecaju na sigurnost i zdravlje radnika posavjetuje s radnicima, odnosno s njihovim predstavnicima.

Članak 42.

Ravnatelj ili ovlaštenik su dužni skrbiti da su radni postupci tako pripremljeni i organizirani te da se provode na način da se njima ne utječe štetno na sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 43.

Ravnatelj je dužan građevine namijenjene za rad održavati u stanju koje ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika i ispitivati pojedine vrste instalacija u rokovima utvrđenim tehničkim propisima.

Članak 44.

Ravnatelj ili ovlaštenik su dužni prestati s radom u građevinama namijenjenim za rad na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 45.

Ravnatelj je dužan obavljati ispitivanja u radnim prostorijama:

- u kojima proces rada koji se u njima obavlja utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka,
- u kojima u procesu rada nastaje buka i vibracija,
- u kojima se pri radu koriste ili proizvode opasne tvari,
- u kojima pri radu nastaju opasna zračenja,
- u kojima je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu.

Ravnatelj je dužan u svezi navedenih okolnosti obavljati ispitivanja radnog okoliša i u radnim prostorima izvan radnih prostorija.

Ako posebnim propisima nije drukčije određeno prethodna ispitivanja se moraju obaviti u rokovima koji ne mogu biti duži od dvije godine.

Neovisno od toga obveza ispitivanja postoji odmah nakon što su nastali uvjeti zbog kojih je ispitivanje obvezno, kao i nakon svake promjene u radnom okolišu koja ima utjecaja na stanje utvrđeno prethodnim ispitivanjem.

Članak 46.

Ravnatelj je dužan redovito obavljati preglede svih strojeva i uređaja i osobnih zaštitnih sredstava koja koristi radi utvrđivanja jesu li su na njima primijenjeni propisi zaštite na radu i da li zbog nastalih promjena tijekom uporabe ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 47.

Ravnatelj je dužan na propisani način obavljati ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima u sljedećim slučajevima:

- prije njihovog stavljanja u uporabu,
- najmanje jednom nakon dvije godine njihove uporabe,
- poslije rekonstrukcije, a prije ponovnog početka korištenja,
- prije početka korištenja na novom mjestu uporabe, ako su strojevi i uređaji premješteni s jednog mjesta na drugo pa su zbog toga rastavljeni i ponovo sastavljeni.

Članak 48.

Ispitivanje sredstava rada u utvrđenim rokovima organizira Ravnatelj ili ovlaštenik na prijedlog stručnjaka zaštite na radu.

Članak 49.

Ispitivanje sredstava rada obavlja temeljem ugovora trgovačko društvo za zaštitu na radu s ovlaštenjem za obavljanje tih poslova.

Članak 50.

O ispitanim sredstvima rada i radnom okolišu sastavlja se zapisnik. Primjerak zapisnika predaje se Ravnatelju ili ovlašteniku zaštite na radu na daljnju obradu.

Popis sredstava rada, te radnih prostorija i prostora utvrđen je Procjenom opasnosti.

Članak 51.

Ispitana sredstva rada koja ne zadovoljavaju osnovna pravila zaštite na radu isključuju se iz pogona, ukoliko su opasna za uporabu, sve do njihova osposobljavanja za daljnji rad u smislu primjene pravila zaštite na radu, a u radnom okolišu koji ne zadovoljava osnovna pravila zaštite na radu prekida se rad, ukoliko postoji opasnost za život i zdravlje radnika.

Odluku o tome donosi Ravnatelj ili ovlaštenik.

Članak 52.

Inspektor rada ovlašten je narediti ispitivanje pojedinih instalacija u građevinama namijenjenim za rad kada opravdano pretpostavi da je ispitivanje potrebno u svrhu zaštite radnika.

Inspektor rada ovlašten je narediti da se obavi ispitivanje radnog okoliša i strojeva i uređaja s povećanim opasnostima i izvan utvrđenih rokova ako opravdano pretpostavi da je ispitivanje potrebno u svrhu sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, posebno u slučaju pojave profesionalne bolesti.

Inspektor rada može narediti ispitivanje i u radnim prostorijama i radnom prostoru izvan radnih prostorija u kojima proces rada ne utječe na stanje u radnom okolištu na temelju zahtjeva radnika, odnosno njegovog povjerenika ili ako sam opravdano pretpostavi da postojeće stanje nije u skladu s pravilima zaštite na radu.

Osobna zaštitna sredstva

Članak 53.

Kada nije moguće pravilima zaštite na sredstvima rada ili organizacijskim mjerama otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti opasnosti po sigurnost i zdravlje radnika, Ravnatelj ili ovlaštenik mora osigurati odgovarajuća zaštitna sredstva i skrbiti da ih radnici koriste pri obavljanju poslova.

Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan osigurati da osobna zaštitna sredstva u svakom trenutku budu u ispravnom stanju.

Ravnatelj ili ovlaštenik ne smije staviti u uporabu osobna zaštitna sredstva ako nisu izrađena u skladu s propisima zaštite na radu i ako nisu ispravna.

Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan isključiti iz uporabe osobna zaštitna sredstva na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

Ravnatelj ili ovlaštenik su obvezni poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da pristup područjima s posebnim opasnostima i štetnostima imaju samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute i zaštitna sredstva.

Članak 54.

Ovisno o procjeni opasnosti i popisu poslova na kojima se moraju upotrebljavati osobna zaštitna sredstva s naznakom sredstva, nabavu osobnih zaštitnih sredstava u dovoljnim količinama osigurava Ravnatelj.

Članak 55.

Prilikom uporabe osobnih zaštitnih sredstava radnik se mora držati pravila zaštite na radu, uputa proizvođača, te uputa Ravnatelja ili ovlaštenika.

Upute o korištenju osobnih zaštitnih sredstava prilikom davanja na korištenje mora dati Ravnatelj ili ovlaštenik.

Ako su upute pisane na stranom jeziku, Ravnatelj ili ovlaštenik ih mora dati prevesti na hrvatski jezik.

Članak 56.

Ravnatelj ili ovlaštenik mora odrediti osobu koja izdaje radnicima osobna zaštitna sredstva i vodi evidencije o izdanim osobnim zaštitnim sredstvima.

Osobna zaštitna sredstva se ne mogu izdati radniku bez njegovog vlastoručnog potpisa o preuzimanju ispravnog osobnog zaštitnog sredstva

Članak 57.

Radnicima se zamjenjuju uništena ili dotrajala osobna zaštitna sredstva samo uz povrat starih, o čemu se vodi propisana evidencija.

Osobna zaštitna sredstva koja se koriste na pojedinim radnim mjestima navedena su u procjeni opasnosti.

Članak 58.

Radnik se ne smije koristiti osobnim zaštitnim sredstvom koje mu nije povjereno i za korištenje kojeg nije osposobljen.

Radnik je dužan čuvati, održavati i koristiti se osobnim zaštitnim sredstvima sukladno pravilima zaštite na radu.

Radnik ne smije popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene na osobnom zaštitnom sredstvu ili zaštitnoj napravi, osim kada je za to osposobljen i ovlašten.

Radnik ne smije odnositi osobna zaštitna sredstva izvan radnih prostorija i prostora, osim radi održavanja čistoće tih sredstava.

Opasne radne tvari

Članak 59.

Ravnatelj je dužan primjenom manje opasnih i štetnih tehnologija, radnih postupaka i radnih tvari stalno unapređivati stanje zaštite na radu.

Ravnatelj koji koristi, odnosno prerađuje opasne tvari dužan je pri radu s tim tvarima primijeniti pravila zaštite na radu u skladu s propisima i uputama proizvođača i osigurati da su te tvari u svakom trenutku označene na propisani način.

Članak 60.

Ravnatelj je u procjeni opasnosti dužan utvrditi jesu li radne tvari koje koristi opasne (štetne po zdravlje, eksplozivne i zapaljive) te s tim u svezi utvrditi pravila zaštite na radu te zaštite životnog okoliša.

Opasne tvari smiju se koristiti samo ukoliko nije moguće iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih tvari.

Ukoliko nije moguća zamjena opasnih tvari bezopasnim ili manje opasnim tvarima Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka smanjuje opasnost od primjene dotične tvari.

Članak 61.

Sve opasne i štetne tvari koje se koriste ili prerađuju u procesu rada moraju biti ažurno popisane, s obrazloženjem njihove nužnosti za primjenu u tehnološkom postupku.

Članak 62.

Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan osigurati da su opasne radne tvari tako pakirane i označene da prilikom njihove primjene ne postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan osigurati da su za opasne radne tvari dani podaci o opasnostima u svezi njihovog korištenja kao i o pravilima zaštite.

Kod skladištenja opasnih tvari Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan osigurati primjenu propisanih pravila zaštite s obzirom na svojstva tih tvari.

Zaštita od požara, evakuacija i spašavanje

Članak 63.

Ravnatelj je dužan u svakoj građevini uzimajući u obzir proces rada, tvari koje se u radu koriste, način rada, uskladištene tvari kao i veličinu građevine, poduzeti mjere da do požara ne dođe, a ako ipak do njega dođe, da se opasnost po sigurnost i zdravlje radnika smanji na najmanju moguću mjeru.

Članak 64.

Ovisno o prirodi procesa rada Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan organizirati i osigurati evakuaciju i spašavanje za slučaj iznenadnog događaja koji može ugroziti njihovu sigurnost i zdravlje (elementarne nepogode, požari, eksplozije, ispuštanje opasnih tvari u količinama iznad dopuštenih i sl.) i osposobiti osobe koje će provoditi evakuaciju i spašavanje. Osobama koje su određene da provode evakuaciju i spašavanje Ravnatelj ili ovlaštenik mora staviti na raspolaganje potrebnu opremu.

Članak 65.

Neposredni voditelj evakuacije i spašavanja dužan je organizirati i osigurati evakuaciju i spašavanje radnika i drugih osoba iz poslovnih prostorija i prostora.

Članak 66.

Obveze iz prethodnog članka ostvaruju se u skladu s planom evakuacije i spašavanja u slučaju požara, eksplozije, prirodnih nepogoda i drugih pojava koje mogu ugroziti živote i zdravlje radnika.

Članak 67.

Na osnovi plana evakuacije i spašavanja moraju se provesti praktične vježbe najmanje jednom u dvije godine.

Ozljede na radu i profesionalne bolesti

Članak 68.

Postupak utvrđivanja i priznavanje ozljede i profesionalnog oboljenja, uvjeti koji moraju biti ispunjeni, rokovi u kojima se podnosi prijava i sadržaj tiskanica (prijava o ozljedi na radu i prijava o profesionalnoj bolesti) određeni su odgovarajućim propisima.

Pružanje prve pomoći

Članak 69.

Ravnatelj je dužan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima za slučaj ozljede na radu ili iznenadne bolesti do njihovog upućivanja na liječenje zdravstvenoj ustanovi.

U radnim prostorijama u kojima istovremeno radi do 20 radnika najmanje jedan od njih mora biti osposobljen i određen za pružanje prve pomoći te još po jedan na svakih daljnjih 50 radnika.

Osobama određenim za pružanje prve pomoći Ravnatelj ili ovlaštenik mora staviti na raspolaganje potrebnu opremu.

Članak 70.

Za pružanje prve pomoći mora se osigurati propisani osnovni sanitetski materijal kao i specifični, ovisno o opasnostima i štetnostima koje se mogu pojaviti na pojedinom poslu.

Mjesta postavljanja sanitetskog materijala (ormarići) trebaju biti označena propisanim znakom.

Na ormariću prve pomoći ili drugom vidnom mjestu mora se staviti ime radnika za pružanje prve pomoći ili broj telefona na koji se može pozvati, kako bi došli na mjesto događaja.

Radi obavještenosti radnika o pozivanju za pružanje medicinske pomoći potrebno je isto tako istaknuti naziv zdravstvene ustanove i njezin broj telefona.

Članak 71.

U slučaju ozljeđivanja radnika potrebno je zbrinuti povrijeđene, pružiti im prvu pomoć i što prije osigurati liječničku pomoć.

O događaju, naravi ozljede i poduzetim mjerama odmah izvijestiti Ravnatelja ili ovlaštenika te stručnjaka zaštite na radu.

Zaštita nepušača

Članak 72.

U svim prostorima Škole kao i otvorenim školskim prostorima zabranjeno je pušenje.

Zabrana unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 73.

Zabranjeno je uzimanje alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti prije i tijekom rada i njihovo unošenje u radne prostorije i prostore.

Članak 74.

Ravnatelj je dužan prikladnim mjerama provoditi zabranu uzimanja alkoholnih pića i sprječavati zlouporabu sredstava ovisnosti na radnom mjestu.

Prikladne mjere su mjere primjerene utvrđenim potrebama zaštite na radu, a u pravilu sadržavaju aktivnosti:

- sprječavanja uzimanja alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada i provođenje zabrane njihovog unošenja u radne prostorije i prostore,
- obavješćivanja i osposobljavanja radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost,
- izrade i provedbe programa prevencije ovisnosti na radnom mjestu, sukladno utvrđenim potrebama,
- uređivanja protokola suradnje i postupanja Ravnatelja ili njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu, djelatnika službe medicine rada, povjerenika radnika za zaštitu na radu, u provođenju mjera sprječavanja zlouporabe sredstava ovisnosti,
- uređivanja postupka provjere radi utvrđivanja je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (provođenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata).

Članak 75.

Ravnatelj ne može provesti postupak provjere radi utvrđivanja je li radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti kod radnika koji ima potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti te u izvanbolničkom tretmanu liječenje od ovisnosti i/ili na supstitucijskoj terapiji, ali može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika za obavljanje poslova za koje je zaključen ugovor o radu.

Prethodni postupak se može provesti samo od strane ustanove kod koje se radnik nalazi u programu.

Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti, odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i/ili na supstitucijskoj terapiji, izdaje zavod nadležan za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Članak 76.

Ravnatelj ili ovlaštenik je dužan privremeno udaljiti s mjesta rada radnika koji je na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

Ako radnik odbija napustiti mjesto rada udaljenje će po pozivu poslodavca omogućiti nadležna redarstvena služba.

Članak 77.

Utvrđivanje je li je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti obavlja se alkometrom ili drugim pogodnim aparatom ili postupkom.

Utvrđivanje je li je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti alkometrom regulirano je posebnim općim aktom.

Ako radnik odbije pristupiti provjeri, smatra se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

IV. ZAŠTITA POSEBNIH KATEGORIJA RADNIKA

Članak 78.

Ravnatelj je dužan naročito osigurati zaštitu na radu radnicima malodobnicima, ženama i radnicima umanjenih radnih sposobnosti te u skladu sa zakonom, odnosno kolektivnim ugovorom utvrditi općim aktom poslove koje ne mogu obavljati te skupine radnika.

Radnici umanjenih radnih sposobnosti su radnici čija je radna sposobnost umanjena zbog starosti, invaliditeta, ozljede, ozljede na radu, profesionalnih ili ostalih bolesti te drugih razloga koji se utvrđuju kolektivnim ugovorom ili općim aktom Ravnatelja .

Članak 79.

Za vrijeme trudnoće žena ne smije obavljati osobito poslove vatrogasca, poslove koji se obavljaju na visini, poslove u nepovoljnoj mikroklimi, poslove u buci i vibracijama, poslove u povišenom atmosferskom tlaku, poslove pri kojima je izložena ionizacijskom i mikrovalnom zračenju, dimu olova i njegovih anorganskih spojeva, tetraetilolovu, parama žive i prašini živinih spojeva, prašini i dimovima mangana i spojeva, uranu i njegovim spojevima, fluoru i njegovim spojevima, ugljičnom disulfidu, halogenim derivatima ugljikovodika, benzenu i drugim homolozima, nitro i amino derivatima benzena, kemijskim i drugim tvarima u proizvodnji i preradi umjetnih smola i plastičnih masa, pesticidima na bazi kloriranih ugljikovodika te biološkim agensima i to virusima: hepatitis B, herpes, cytomegalo, varicella, rubella, HIV te bakterijama: listeria, toxoplazma.

Za vrijeme dojenja djeteta žena ne smije obavljati osobito poslove pri kojima je izložena prašini, dimu i parama olova i njegovih spojeva, halogenim derivatima ugljikovodika i pesticidima na bazi kloriranih ugljikovodika.

Članak 80.

Radnik sa umanjenim radnim sposobnostima, prema posebnom zakonu, ne smije obavljati poslove na kojima postoji opasnost umanjenja njegove preostale radne sposobnosti.

Članak 81.

Organizaciju i provedbu prethodno navedenih poslova obavlja Ravnatelj ili ovlaštenik u suradnji sa stručnjakom zaštite na radu.

V. NADZOR

Članak 82.

Nadzor nad provođenjem poslova zaštite na radu obavlja se na temelju Zakona o zaštiti na radu, a unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu obavlja se sukladno odredbama ovog Pravilnika.

Članak 83.

Ravnatelj je obvezan inspektoru rada na njegov zahtjev dati obavještenja i podatke koji su mu potrebni u obavljanju nadzora.

Ravnatelj je obvezan inspektoru rada za vrijeme obavljanja nadzora omogućiti da utvrđuje činjenice koje su potrebne radi ocjene je li postupljeno po propisima zaštite na radu.

Ravnatelj je obvezan odrediti svog ovlaštenika koji će inspektoru pružiti pomoć pri utvrđivanju činjenica, dati potrebna obavještenja, staviti na uvid isprave i predlagati izvođenje odgovarajućih dokaza.

Ravnatelj je obvezan u roku od osam dana od isteka roka utvrđenog rješenjem inspektora rada izvijestiti tijelo nadležno za poslove inspekcije rada o izvršenju rješenja ili o razlozima zbog kojih rješenje nije izvršeno.

Članak 84.

Ravnatelj je obvezan izvijestiti tijelo nadležno za poslove inspekcije rada o smrtnoj, teškoj ili skupnoj (dva ili više radnika) ozljedi odmah po nastanku događaja, a u daljnjem roku od 48 sati od nastanka događaja dostaviti tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada propisano pisano izvješće.

VI. ISPRAVE, EVIDENCIJE I IZVJEŠTAJI

Članak 85.

Sukladno Zakonu i podzakonskom aktu o vođenju isprava, evidencija i izvještaja, te odredbama ovog Pravilnika čuvaju se isprave, vode evidencije i podnose izvještaji iz područja zaštite na radu.

Članak 86.

Procjena opasnosti iz zaštite na radu, zapisnici, obavijesti, uvjerenja, svjedodžbe, stručna mišljenja, izvještaji i druge isprave na temelju kojih se utvrđuje stanje zaštite na radu i primjena pravila zaštite na radu, evidentiraju se i pohranjuju u Školi.

Članak 87.

U Školi se mora čuvati:

- glavni projekt i ostala tehnička dokumentacija izrađen prema posebnom propisu iz kojeg je vidljiva primjena osnovnih pravila zaštite na radu za građevinu ili dio građevine u trenutku korištenja (tehnička dokumentacija čuva se tamo gdje se nalazi objekt na koji se ona odnosi, sve dok se taj objekt koristi).
- upute o načinu korištenja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima dok te strojeve i uređaje koristi,
- planove uređenja privremenih radilišta dok ta radilišta koristi,
- isprave o obavljenim ispitivanjima propisanim u Zakonu o zaštiti na radu (čuvaju se na mjestu gdje se vodi evidencija, a njihove preslike na mjestu gdje se koriste sredstva za rad, na koje se isprave odnose, sve dok se nakon ponovnog pregleda, odnosno, ispitivanja ne izdaju nove isprave).
- dokaze o ispravnosti instalacija (isto kao prethodno).

Članak 88.

U Školi moraju se voditi evidencije o:

- radnicima osposobljenim za rad na siguran način i radnicima stručno osposobljenima,
- radnicima raspoređenim na poslove s posebnim uvjetima rada,
- strojevima i uređajima s povećanim opasnostima koje koristi,
- opasnim tvarima koje proizvodi, prerađuje ili koristi,
- ozljedama na radu, slučajevima profesionalnih bolesti i poremećajima u tehnološkom procesu koji su izazvali ili su mogli izazvati štetne posljedice po sigurnost i zdravlje radnika.
- ostalo predviđeno odgovarajućim propisom.

Za ispravu koja se tijekom korištenja ošteti, prije nego izgubi uporabnu vrijednost, mora se izraditi nova isprava.

Članak 89.

Ravnatelj je dužan voditi knjigu nadzora u koju upisuju svoje odluke:

- ovlaštenik,
- stručnjak za zaštitu na radu,
- ovlaštena fizička ili pravna osoba s kojom je ugovoreno obavljanje poslova zaštite na radu,
- inspektor rada.

Članak 90.

Ravnatelj je dužan podnijeti godišnje izvješće o ozljedama i slučajevima profesionalnih bolesti tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada, ako je takvih ozljeda odnosno slučajeva profesionalnih bolesti bilo.

Za stručni dio obavljanja tih poslova nadležan je stručnjak zaštite na radu.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 91.

U slučaju nesuglasja u provedbi ovog Pravilnika pravo tumačenja ima Školski odbor.

Članak 92.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave na oglasnoj ploči Škole.

Članak 93.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu donesen 23.12. 1998. godine.

Predsjednica Školskog odbora,
Mirta Benović, prof.

KLASA: 003-06/13-01/01

URBROJ: 2178/01-11-03-13-6/2

Slavonski Brod, 18. travanj 2013. god.

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči Škole dana 19. travnja 2013. godine i stupio je na snagu dana 27. travnja 2013. godine.

Na temelju članka 21. Zakona o zaštiti od požara (NN broj 92/10.) a u svezi s člankom 3. Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara (NN broj 116/11.) i članka 39. Statuta **GIMNAZIJE „MATIJE MESIĆ“, Slavonski Brod, Školski odbor** na sjednici održanoj dana **18. travnja 2013.** godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I/ TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Izrazi koji se u ovom Pravilniku koriste za osobe u muškom rodu su neutralni i odnose se na muške i ženske osobe.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara (u daljnjem tekstu: Zakon), propisa donesenih na temelju Zakona, kao i drugih zakona i propisa čijim se pojedinim odredbama uređuju pitanja od značaja za sprječavanje požara i drugih nesreća te gubitak ili oštećenje sredstava za rad i zaštita života i zdravlja ljudi.

Radni i pomoćni prostori **GIMNAZIJA „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod** razvrstavaju se u IV kategoriju ugroženosti od požara; sukladno Rješenju br. 511-11-09-3/3-UP/I-9-37/96, MUP-a Policijska uprava brodsko-posavska.

Pravilnikom zaštite od požara utvrđuju se mjere zaštite od požara na građevinama i prostorima koji se nalaze na lokacijama:

Gimnazija „Matija Mesić“, Slavonski Brod, Slavonija I/8.

Članak 3.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- temeljne odredbe u svezi provedbe i unapređivanja zaštite od požara,
- ustrojstvo i način rada službe zaštite od požara,
- broj, naziv radnog mjesta i stručna sprema osoba zaduženih za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara,
- obveze i odgovornosti vezano uz provedbu mjera zaštite od požara,
- obveze i odgovornosti osoba s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi mjera zaštite od požara,
- način obavljanja unutarnje kontrole provedbe mjera zaštite od požara, te ovlaštenja, obveze i odgovornosti za obavljanje unutarnje kontrole,
- način upoznavanja radnika s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara na radnom mjestu prilikom stupanja na rad ili promjene radnog mjesta, odnosno prije obavljanja određenih radova i radnji od strane drugih osoba, te vođenja evidencije o tome,
- način osposobljavanja radnika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome,
- način osposobljavanja radnika za rad na radnim mjestima s povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara ili tehnološke eksplozije, prije stupanja na rad, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome,
- službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara sa opisom zaduženja,
- službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju sustava za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa, te drugih instalacija i uređaja čija neispravnost može prouzročiti požar i tehnološku eksploziju,

- službe i osobe zadužene za razradu postupaka i poduzimanje odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera zaštite od požara u slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika,
- kretanje i ponašanje na prostorima ugroženim od požara ili tehnološke eksplozije,
- ustrojstvo motrenja, javljanja i uzbunjivanja o opasnostima od požara,
- mjere zabrane i ograničenja iz zaštite od požara te prostorije i prostori na koje se one odnose,
- postupanje radnika u slučaju nastanka požara,
- druge mjere zaštite od požara sukladno vlastitim planovima i potrebama,
- prijelazne i završne odredbe.

Članak 4.

Sastavni dio ovog Pravilnika su i sljedeći prilozi:

- PRILOG I - rješenje o razvrstavanju u kategoriju ugroženosti od požara;
- PRILOG II - raspored vatrogasnih aparata;
- PRILOG III - plan i program održavanja redovitih pregleda vatrogasnih aparata;
- PRILOG IV - drugi provedbeni planovi zaštite od požara (plan evakuacije).

Članak 5.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi i mišljenja, uvjerenja, svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava.

Isprave iz stavka 1. ovog članka pohranjuju se i čuvaju u tajništvu.

Članak 6.

Sustav zaštite od požara i tehnoloških eksplozija obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u građevinama i na prostoru **GIMNAZIJA „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod**, kao i tehničke normative, norme i upute u svezi građevina, pogona i drugih sredstava rada i uređaja za dojavu i gašenje požara.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne, propagandne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Članak 7.

Svaki radnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom i drugim posebnim u putama, upozorenjima i/ili zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovog članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze u **GIMNAZIJI „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod** radi privremenog ili povremenog obavljanja posla te radi obavljanja posla po posebnom ugovoru.

Radnici drugih poduzeća koji obavljaju određene radove za **GIMNAZIJU „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod** u njezinim prostorijama i prostorima dužni su provoditi mjere zaštite od požara prilikom obavljanja tih radnji i držati se naredbi i naputaka **Odgovorne osobe za zaštitu od požara**.

II/ USTROJSTVO I NAČIN SLUŽBE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 8.

Zakonom o zaštiti od požara (članak 20. stavak 5) u **GIMNAZIJI „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod**, za poslove zaštite od požara zadužena je **Odgovorna osoba za zaštitu od požara**.

Članak 9.

Poslove odgovorne osobe za zaštitu od požara može obavljati osoba koja ima najmanje zvanje vatrogasac ili završeno srednjoškolsko obrazovanje u programu gimnazije ili srednjoškolsko strukovno obrazovanje u četverogodišnjem trajanju, te položen stručni ispit.

Članak 10.

Posebne obveze **Odgovorne osoba za zaštitu od požara** su:

- udaljiti svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi ili ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti za nastanak požara s **Ravnateljem** dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka, ili ako se to ne može, dogovoriti se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvjestiti **Ravnatelja** o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara;
- vodi brigu o potrebi postavljanja odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje požara na pojedinim radnim mjestima, kao i o njihovoj ispravnosti, redovitosti njihova pregleda i ispitivanja u propisanim vremenskim rokovima;
- vodi brigu o osposobljavanju radnika iz zaštite od požara;
- vodi brigu o potrebi postavljanja znakova sigurnosti (zabrana, upozorenja, obveza i informacija) u prostorima **GIMNAZIJA „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod** i njihovoj ispravnosti i uočljivosti.

III/ MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 11.

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u građevinama, građevinskim dijelovima kao i na prostorima oko njih, i ostalim prostorima, razvrstanih u IV kategoriju ugroženosti, primjenjuju se mjere zaštite od požara koje se odnose na:

- projektiranje i izvođenje radova na adaptaciji i/ili rekonstrukciji na postojećim građevinama i građevinskim dijelovima, odnosno projektiranje i izgradnju novih građevina i građevinskih dijelova, kao i izgradnju privremenih, te ugradnju uređaja i opreme u njima;
- izvođenje i održavanje raznih instalacija (elektroinstalacija, plinskih, gromobranskih, ventilacijskih, toplinskih, kanalizacijskih, za transport tekućina i sl.) tako da ne predstavljaju opasnost od požara;
- skladištenje i čuvanje zapaljivih tekućina i plinova, eksplozivnih, otrovnih i drugih opasnih tvari u za to izgrađenim građevinama ili prostorima;
- postavljanje upozorenja, uputa, informacija i oznaka zabrana (o pušenju, unošenju otvorene vatre, zavarivanju i sl.);
- održavanje čistoće u građevinama i njihovim dijelovima, odnosno uklanjanje otpadaka i drugih zapaljivih tvari, na za to određena mjesta;
- označavanje i održavanje ulaza, izlaza, prolaza i protupožarnih putova unutar građevina i prostora oko njih za prilaz, odnosno prolaz vatrogasnih vozila;
- uporabu uređaja za grijanje i njihovo održavanje, kao i druge mjere zavisno od postojećih opasnosti;
- opskrbljenost građevina i građevinskih dijelova hidrantima, vatrogasnim aparatima i drugom propisanom opremom i uređajima za gašenje požara.

Članak 12.

Prilikom određivanja mjera zaštite od požara koriste se postojeći zakonski i tehnički propisi i mjere zaštite (osnovne mjere zaštite od požara), a ostale mjere zaštite od požara reguliraju se ovim Pravilnikom kojim se propisuju posebne mjere zaštite od požara.

1. Osnovne mjere zaštite od požara

Članak 13.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom Pravilniku smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na plinskim i električnim uređajima i instalacijama, mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama te mjere zaštite od požara na instalacijama ventilacije i grijanja i dr.

1.1. Građevinske mjere zaštite od požara

Članak 14.

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje čiji je cilj:

- zaštita radnika i osoba koje se nalaze u građevini i građevinskim dijelovima,
- sprečavanje širenja požara - lokaliziranje (prvenstveno izvan područja građevine i njenih dijelova),
- očuvanje vrijednosti i dobara u građevini i građevinskim dijelovima, te
- očuvanje same građevine i njenih dijelova.

Članak 15.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje nove građevine ili dijela građevine.

Članak 16.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se i od pregleda postojećeg stanja građevine i njenih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima, te izvođenje građevinskih radova po dokumentaciji za koju je dana suglasnost.

1.1.1. Vatrogasni pristupi

Članak 17.

Vatrogasni pristupi su čvrste površine koje svojim parametrima (širina, radijus, nosivost i dr.) omogućavaju da vatrogasna i spasilačka vozila s opremom dođu do ugroženih građevina radi spašavanja ljudi i gašenja požara.

Vatrogasni pristupi izvode se tako da omogućavaju kretanje vatrogasnih vozila vožnjom unaprijed i da podnose osovinski pritisak od 100 kN.

Vatrogasni pristupi moraju biti:

- vidljivo označeni sukladno hrvatskim normama,
- stalno prohodni u svojoj punoj širini.

Vatrogasni pristupi projektiraju se i izvode prema Pravilniku o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN broj 35/94., 55/94. i 142/03.).

1.1.2. Izlazi i izlazni putovi

Članak 18.

Cjelokupan prostor na hodnicima, stubištima i drugim evakuacijskim putovima mora uvijek biti slobodan i nezakrčen.

Nagazna površina na izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakva mehanička oštećenja, napuknuća te ne smije biti neravna niti imati nagle promjene visina.

Podne obloge, tepisi, tepisoni kao i mobilni prekrivači moraju biti izrađeni od samogasivog materijala i dobro pričvršćeni na podlogu. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti zamijeniti.

Članak 19.

Na izlazima i izlaznim putovima namijenjenim za evakuaciju, smjer izlaza mora biti vidljivo označen natpisom i strjelicom (standardnim simbolima) tako da su vidljivi i danju i noću.

Osvjetljenje oznaka za evakuaciju može zamijeniti i izrada tih oznaka na fluorescentnoj podlozi.

Plan evakuacije i spašavanja radnika i ostalih osoba određeno je Zakonom o zaštiti na radu (članak 60. i 61.; NN broj 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08. i 75/09.).

Članak 20.

Putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da vode nezavisno na otvoren siguran prostor dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevine te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.

Najveća dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora može iznositi 50 m u prizemnim i 30 m u katnim objektima.

Vrata na putovima evakuacije moraju biti izvedena tako da se mogu otvarati u namjeravanom smjeru evakuacije.

Rukohvati i ograde na stubištu moraju biti stabilno pričvršćeni za konstrukciju građevine.

1.1.3. Otvori u zidovima

Članak 21.

Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelu moraju se lako zatvarati i otvarati.

Sva vrata se moraju otvarati u smjeru izlaska (evakuacije) a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti.

Ako su vrata ostakljena, staklo na njima ne smije biti napuknuto ili razbijeno.

Članak 22.

Prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako otvarati i zatvarati s poda (ventus ili sličnim uređajima).

Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena.

1.1.4. Zidovi, stupovi i stropovi

Članak 23.

Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od nadležne inspekcije kada se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba građevna dozvola ili suglasnosti *Odgovorne osobe za zaštitu od požara* za ostale slučajeve.

Oštećenje na zidovima (pukotine, otpadanje) potrebno je popraviti. Popravak je potrebno izvršiti materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji.

U blizini zidova ili pregrada od gorivog materijala ne smiju se postavljati naprave za zagrijavanje niti drugi izvori topline.

Članak 24.

Ukupna otpornost građevine i požarna otpornost pojedinih građevinskih konstrukcija utvrđuje se HRN U. J1.240, HRN DIN 4102 i EUROCODU.

Požarni zidovi namijenjeni su sprečavanju širenja požara iz jedne prostorije u drugu.

Požarni zidovi se izgrađuju od negorivog materijala i moraju imati određeni stupanj vatrootpornosti. Otvori u požarnim zidovima smanjuju njihovu vatrootpornost.

Zaštitne obloge požarnih zidova trebaju cijelom površinom prekrivati zid, ne smiju imati oštećenja, pukotine i odvajati se od zida.

U požarnim zidovima ne smiju se ostavljati nezaštićeno naknadno probijeni otvori. Ako se kroz njih provodi instalacija ili sl., treba otvor zatvoriti vatrootpornim materijalom (negorivim).

U požarnim zidovima ne smiju se naknadno činiti oslabljenja kako im se ne bi mjestimično smanjila otpornost na požar (smanjenje debljine zida).

Članak 25.

Zaštitni premazi, ako su se počeli ljuštiti ili otpadati, trebaju se obnoviti.

Premazi se ne smiju stavljati na stare premaze već se površina mora prije očistiti.

Pregled zidova i stupova mora se obavljati barem jednom godišnje, požarnih zidova svakih šest mjeseci, a mjesta prolaza instalacija kroz požarne zidove svaka tri mjeseca.

Članak 26.

Za drvene međukatne konstrukcije sa zaštitnom oblogom i premazom protiv gorenja, potrebno je kontrolirati stanje obloge. Takva obloga ne smije se djelomično uklanjati radi postavljanja uređaja, rasvjetnih tijela i sl., kao i radi provođenja instalacija.

Kod međukatnih konstrukcija koje imaju veću otpornost na požar (namjena im je sprečavanje širenja požara po vertikali) ne smiju se ostavljati nezaštićeni otvori. U takvom slučaju svi se međuprostori moraju brtviti negorivim vatrootpornim materijalom.

Na stropove evakuacijskih putova ne smiju se postavljati dekoracije i gorive obloge ili izrađivati spuštene stropovi s gorivim oblogama.

Zaštitne obloge i premazi moraju cijelom površinom prekrivati strop, ne smiju imati oštećenja, pukotine i biti odvijeni od stropne površine.

Sve stropove, odnosno međukatne konstrukcije treba pregledavati jednom godišnje, a obloge kod stropova međukatnih konstrukcija čija je svrha sprečavanje širenje požara po vertikali, svakih šest mjeseci.

Članak 27.

Svi podovi bez obzira na kakvu su međukatnu konstrukciju postavljeni ne smiju imati nezaštićene otvore. Svaki otvor ili oštećenje u podu radi izvođenja bilo kakvih radova mora se odmah dovesti u prijašnje stanje. Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni vatrootpornim materijalom.

Pregled podova obavlja se jednom godišnje, a poklopci otvora i eventualnih otvora svakih šest mjeseci.

1.1.5. Pokrovi i krovišta

Članak 28.

Pri izgradnji ili rekonstrukciji krovišta mora se provoditi sljedeće:

- krovišta u pravilu trebaju biti puna, izvedena od negorivog materijala;
- gorive materijale na krovištu potrebno je koristiti u minimalnim količinama;
- krovište mora pratiti požarni sektor tako da se njime ne može proširiti požar iz jednog sektora u drugi; radi toga treba se izvesti na granici požarnih sektora produžetke požarnih zidova iznad krovišta ili s obje strane granice sektora izvesti potpuno negoriv dio krovišta;
- konstrukcija krovišta mora imati optimalnu otpornost protiv požara a najmanje 30 min, što se kod neotpornih konstrukcija postiže protupožarnim premazima.

Članak 29.

Krovni pokrivači moraju biti neoštećeni (bez mehaničkih oštećenja).

Ako je krovište izvedeno s određenom otpornošću protiv požara, nosive krovne konstrukcije i pokrivači ne smiju se popravljati s gorivim materijalom.

U prostoru tavana ne smiju se ostavljati niti držati nikakvi gorivi materijali niti predmeti koji mogu uzrokovati požar.

Na sve dijelove ravnih krovišta mora biti omogućen pristup barem jednim metalnim penjalicama.

1.1.6. Dimnjaci

Članak 30.

Vratašca dimnjaka moraju se izvesti iz čvrstog i negorivog materijala, s okvirom koji mora biti dobro pripasan otvoru i bez mogućnosti propuštanja dima.

Vratašca se stavljaju u pravilu u podrumu i na tavanu. Pristup do vratašca mora uvijek biti slobodan.

Zidovi zidanih dimnjaka u tavanskim prostorijama ili potkrovlju i iznad njega moraju biti bez oštećenja (pukotina).

Pregled tavanskih prostora te dimnjaka treba obaviti prije početka loženja i nakon završetka sezone loženja.

1.1.7. Prometnice i prilazi

Članak 31.

Pristupne ceste i požarni putovi moraju biti stalno održavani glede sposobnosti za promet vozila tako:

- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi dok nije osiguran drugi pristup do građevina,
- da nisu zakrčeni vozilima,
- da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Potrebno je osigurati da je na prostoru oko građevina omogućen pristup nadzemnim ili podzemnim hidrantima.

Članak 32.

U cilju sprečavanja širenja i prenošenja požara s jedne građevine na drugu, te radi osiguranja mogućnosti intervencije u slučaju požara mora se osigurati slobodan prostor oko njih. Na tom prostoru ne smije se skladištiti privremeno odlagati različite predmete ili uređaje, parkirati i sl.

1.2. Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima

Članak 33.

U glavnom razvodnom ormaru kao i u ostalim razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Članak 34.

Za isključenje električne energije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) na odgovarajućim mjestima izvode se električne sklopke.

Članak 35.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.

Topljivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirani da se vodovi ne mogu pregrijavati.

Kraj svakog osigurača i sklopke moraju se postaviti oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.

Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zaduženi i ovlaštene električari.

Zamjena osigurača mora se obavljati samo originalnim ulošcima.

Ispitivanje električne instalacije vrši se u rokovima sukladno Tehničkom propisu za niskonaponske električne instalacije (NN broj 5/10.), a nađene nedostatke treba odmah ukloniti.

Članak 36.

Razvodni ormari moraju se izvesti tako da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama gdje su postavljeni.

Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da pri isključenju električne energije ostanu uključena trošila za nužnu rasvjetu i napajanje uređaja za komunikacije (telefoni). Prilikom nestanka napona iz mreže, ta se trošila trebaju automatski napajati iz pomoćnog izvora.

Članak 37.

Električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara.

Članak 38.

O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ispitivač je dužan izdati pisani nalog iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se ukloni nedostatak glede zaštite od požara.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno propisanim normama i odredbama propisa za određene elektro uređaje i instalacije.

Članak 39.

Za provedbu i kontrolu navedenih mjera odgovorna je *Odgovorna osoba za zaštitu od požara*.

1.3. Mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama

Članak 40.

Na građevinama trebaju biti postavljene gromobranske instalacije sukladno tehničkim propisima o gromobranima.

Gromobranska instalacija mora biti izvedena, održavana i postavljena tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja.

O gromobranskoj instalaciji mora postojati tehnička dokumentacija.

Članak 41.

Pregled gromobranskih instalacija tijekom uporabe mora se obavljati:

- nakon svakog popravka,
- nakon svakog udara groma u građevinu ili instalaciju,
- u redovitim periodičkim razmacima, ovisno o vrsti građevine ili njenog građevinskog dijela.

O svakom pregledu mora se sastaviti zapisnik u koji se unose vrijednosti koje su utvrđene pregledom i mjerenjem i iz njega mora biti razvidno da li je instalacija ispravna i koje je popravke potrebno obaviti.

Ispitivanje gromobranske instalacije vrši se u rokovima sukladno Tehničkom propisu za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama (NN broj 87/08. i 33/10.), a nađene nedostatke treba odmah ukloniti.

Članak 42.

Za provedbu i kontrolu navedenih mjera odgovorna je *Odgovorna osoba za zaštitu od požara*.

1.4. Mjere zaštite od požara u radionici za održavanje

Članak 43.

Za obavljanje radova na lemljenju mogu se koristiti samo ispravna lemila, električna, benzinska, plinska, a njihovo odlaganje u tijeku rada treba osigurati na radnom stolu, koji ima na svojoj gornjoj površini negorivu podlogu.

Članak 44.

Za odbacivanje masnih krpa i drugih zapaljivih otpadaka na pristupačnom i povoljnom mjestu moraju se držati metalne posude koje se mogu zatvoriti odgovarajućim poklopcem. Poklopci posuda moraju biti uvijek vezani sa posudom šarnirima ili na drugi način, tako da se ne mogu odvojiti od posude.

Članak 45.

U pravilu, boce sa zapaljivim plinovima (butan, propan, acetilen i dr.) za plinsko zavarivanje, drže se na određenom mjestu u posebnoj kućici ili prostoriji vatrootpornosti od najmanje dva sata ili se koriste kao prijevozni uređaji za zavarivanje.

Ukoliko se zavarivanje ili rezanje vrši zapaljivim plinom za prijevoz boca kisika i plina moraju se upotrebljavati odgovarajuća kolica.

Rukovati bocama može samo stručna i osposobljena osoba.

Članak 46.

Nakon prijevoza boca s kisikom i zapaljivim plinom radi zavarivanja, iste treba držati na udaljenosti od najmanje 5 m od mjesta zavarivanja.

Ukoliko se povremeno boce ostavljaju na otvorenom prostoru radi obavljanja radova, iste moraju biti zaštićene od sunčevih zraka.

Članak 47.

Pri radu s uređajima za elektro i plinsko zavarivanje, kao i srodnim postupcima, rukovatelji se moraju pridržavati propisanih mjera za siguran rad te mjera zaštite od požara koje su propisane Pravilnikom o mjerama zaštite od požara pri izvođenju radova zavarivanja, rezanja, lemljenja i srodnih tehnika rada (NN broj 44/88.).

Članak 48.

Radnicima u radionicama zabranjuje se:

- pranje dijelova sa motornim benzinom ili drugim otrovnim tekućinama,
- pranje dijelova strojeva ili čišćenje sa lakozapaljivim tekućinama (u većim količinama); nakon manjih pranja potrebno je tekućinu zatvoriti u posudu; za vrijeme pranja potrebno je poduzeti preventivne mjere za zaštitu od požara,
- smještaj drvenih sanduka i druge upaljive ambalaže u blizini peći ili radnih mjesta s otvorenom vatrom,
- dovoziti u radionicu boce sa komprimiranim i zapaljivim plinovima više nego ih je potrebno za dnevni rad,
- držanje posuda ("tava") s lakozapaljivim tekućinama i držanje lakozapaljivih tekućina u radnim stolovima ili ormarima,
- samovoljno obavljati poslove u radionici ili drugdje, gdje prijeti opasnost od požara ili eksplozije, a bez poduzetih mjera sigurnosti i dobijenog odobrenja.

Članak 49.

Po završenom radu u radionici radnici provode ove mjere zaštite:

- isključiti sve strojeve i uređaje iz električne instalacije,
- prekontrolirati je li koje električno trošilo ostalo uključeno u električnu mrežu,
- putem električne sklopke isključiti struju za radionicu.

Članak 50.

Pranje dijelova lakozapaljivim tekućinama smije se vršiti uz slijedeće uvjete:

- lako zapaljive tekućine ne smiju biti otvorenog karatkera,
- pranje dijelova ne smije se vršiti u radionicama već u posebnoj prostoriji,
- prostorija za pranje dijelova mora biti izvedena za tu svrhu; vatrootpornost prostorije treba da iznosi najmanje dva sata, mora biti osigurana dobra ventilacija.

Članak 51.

Za provedbu navedenih mjera odgovoran je *Domar*.

Za kontrolu navedenih mjera odgovorna je *Odgovorna osoba za zaštitu od požara*.

1.5. Mjere zaštite od požara u učionicama, administrativnim i drugim pomoćnim prostorijama

Članak 52.

U učionicama, uredskim i drugim pomoćnim prostorijama moraju se primjenjivati ove mjere zaštite od požara:

- zagrijavanje učionica, uredskih i pomoćnih prostorija provoditi isključivo radijatorima centralnog grijanja ili, prema potrebi, priznatim uređajima i aparatima za zagrijavanje prostorija;
- hodnik se mora održavati slobodan i nezakrčen, da bi bio u svakom momentu prolaz ljudi slobodan;
- čišćenje podova ili drugih predmeta ne smije se vršiti sa lakozapaljivim tekućinama, nego samo s prikladnim nezapaljivim preparatom;
- unošenje lakozapaljivih tekućina u uredske i druge pomoćne prostorije je zabranjeno;
- onemogućiti upotrebu bilo kakvih električnih rešoa i peći sa otvorenim spiralama;
- ne odbacivati goruće i tinjajuće otpatke ili žigice u košare za papir, kao i iza stolova, ormara i drugih upaljivih predmeta.

Članak 53.

Nakon završenog rada u učionicama, uredskim i pomoćnim prostorijama, spremačica ili druga osoba koja zadnja iz njih izlazi mora provoditi sljedeće mjere zaštite od požara:

- otpadni papir i smeće odnijeti iz prostorije na određeno mjesto, pa u tu svrhu spremačice moraju imati na raspolaganju limene posude sa poklopcem;
- pomoću prekidača isključiti električnu struju u prostorijama i to za osvjetljenje, za priključak za električna trošila, kao što su računala, osim posebno označenih stalno uključenih trošila;
- zatvoriti glavna ulazna vrata ili vrata na hodniku.

2. Ostale mjere zaštite od požara

Članak 54.

Pušenje je zabranjeno u svim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja (članak 13. Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda (NN broj 125/08., 55/09. i 119/09.).

Članak 55.

Zapaljive tekućine ne smiju se bacati ili ispuštati u odvodnu kanalizacijsku mrežu.

Lakozapaljive tekućine ne smiju se upotrebljavati za odmašćivanje, pranje i čišćenje predmeta.

Članak 56.

Rad s otvorenim plamenom (aparatima za zavarivanje, rezanje i lemljenje) može se obavljati u prostorijama građevine ili drugim prostorima tek nakon pisanog odobrenja ***Odgovorne osobe za zaštitu od požara*** i naređenih mjera koje se moraju poduzeti prije toga.

Članak 57.

Prilikom izgradnje građevina, rekonstrukcije građevina, nabavke novih materijala, uređaja, aparata, instalacija i sl. mora se voditi računa da se dobiju odgovarajuća odobrenja, dozvole i suglasnosti nadležne inspekcije.

Članak 58.

Uporaba izgrađene ili rekonstruirane građevine, nabavljenog uređaja ili postrojenja i instalacija, može se dozvoliti samo ako su prethodno pribavljena službena odobrenja od nadležnih organa (uporabna dozvola).

Članak 59.

Prilikom nabavke strojeva i uređaja za rad mora se obvezno pribaviti tehnička dokumentacija, atesti, garancije, uputstva i dr. Atesti, tehnička dokumentacija, garancije i dr. moraju se čuvati na određenom mjestu sa drugom dokumentacijom, kao trajni dokumenti.

Članak 60.

Za sve izvedene instalacije (vodovod i kanalizacija, hidrantska mreža, plinske instalacije, sve električne instalacije, gromobrane i dr.), u adaptiranim, rekonstruiranim i novoizgrađenim građevinama moraju se pribaviti dokumenti o njihovoj ispravnosti (atesti, zapisnici, izvještaji, protokoli o ispitivanju i sl.), a u skladu svih propisanih pravila za pojedine instalacije.

Navedena dokumentacija mora se čuvati na jednom mjestu sa ostalom dokumentacijom građevine, kao trajni dokumenti.

IV/ USTROJSTVO I NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA, TE OVLAŠTENJA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI ZA OBAVLJANJE UNUTARNJE KONTROLE

1. Obveze *Odgovorne osobe za zaštitu od požara*

Članak 61.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara kao odgovorna osoba za zaštitu od požara je osnovni organizator i nositelj cjelokupnih poslova iz područja zaštite od požara na svim građevinama, građevinskim dijelovima i prostoru ***GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod*** i na svim radnim mjestima.

Radi unapređivanja zaštite od požara i povećanje sigurnosti imovine u ***GIMNAZIJI „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod***, ***Odgovorna osoba za zaštitu od požara*** savjetuje ***Ravnatelja*** vezano za potrebna financijska ulaganja u cilju provedbe mjera zaštite od požara propisanih zakonom, podzakonskim aktima i prihvaćenim pravilima tehničke prakse.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara sudjeluje u programu osposobljavanja i obuke radnika za rukovanje opremom i sredstvima za gašenje požara, organizira osposobljavanje i obuku te vodi evidenciju o tome.

Članak 62.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara pri obavljanju kontrole i nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i eksplozija neposredno priopćava rezultate ***Ravnatelju*** i unosi ih u redovna tromjesečna izvješća.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara surađuje s drugim poduzećima, znanstvenim institucijama, profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama i nadležnim inspekcijama radi unapređivanja zaštite od požara u ***GIMNAZIJI „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod***.

Članak 63.

Kad ***Odgovorna osoba za zaštitu od požara*** utvrdi da pojedini prostor, dio građevine ili građevina ne zadovoljava sigurnosne uvjete za daljnji rad u svezi zaštite od požara, dužna je o tome pismeno izvijestiti ***Ravnatelja***.

Svaki radnik dužan je odmah prijaviti ***Odgovornoj osobi za zaštitu od požara*** svaki veći poremećaj, uočenu opasnost ili nastanak požara

Članak 64.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i uputama ***Odgovorna osoba za zaštitu od požara*** ima pravo:

- udaljiti radnika s radnog mjesta ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost imovine (unositi otvorenu vatru u požarno ili eksplozivno ugrožen prostor, obavlja zavarivanje u ugroženom prostoru bez dozvole ili dodatnih mjera sigurnosti i sl.), te o tom izvijestiti ***Ravnatelja***;
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine ili život i zdravlje radnika i osoba;
- obaviti provjeru znanja radnika u vezi rukovanja s aparatima i opremom za gašenje požara, a onog koji pokaže nepoznavanje uputiti na dodatnu obuku;
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti ***Ravnatelju***.

Članak 65.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara u smislu unutarnje kontrole obavlja sljedeće poslove:

- kontrolu provedbe internih pravilnika i općih akata te uputa za siguran rad (zaštita od požara);
- kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinaca i vanjskih izvođača radova, te izdavanje potrebnih dozvola za kretanje i rad u ugroženim prostorima;
- kontrolu izvršenih rekonstrukcija ili adaptacija u građevinama vezano za provođenja mjera zaštite od požara;
- sudjeluje u kupovini i razmještanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara koja se nabavlja za ***GIMNAZIJU „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod***;
- kontrolu provođenja mjera zaštite od požara na radnim mjestima;
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih;
- surađuje u izradi akata, uputa i projekata iz područja zaštite od požara;
- vodi brigu o servisiranju i ispitivanju uređaja i sredstava za gašenje požara;
- čuva propisanu tehničku i drugu dokumentaciju te vodi propisane evidencije.

2. Obveze Ravnatelja

Članak 66.

Ravnatelj je obvezan osigurati provođenje mjera zaštite od požara, posebno u svrhu odobravanja novčanih sredstava za zaštitu od požara u okviru godišnjeg plana rada za tekuće održavanje, dok je za veće investicije (rekonstrukcije, dogradnju i izgradnju) u svrhu odobravanja novčanih sredstava za zaštitu od požara odgovoran osnivač.

Ravnatelj je obvezan osigurati sredstva i opremu za zaštitu od požara i novčana sredstva za provođenje propisanih i zapovjednih mjera zaštite od požara.

Prema potrebi, a najmanje dvaput godišnje, razmatra stanje zaštite od požara u ***GIMNAZIJI „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod***

3. Obveze Voditelja

Članak 67.

Voditelj je odgovoran da se prije početka i za vrijeme izvršenja radnih zadataka provode mjere zaštite od požara i eksplozije.

Članak 68.

Voditelj obavlja kontrolu i nadzor primjene propisnih i naređenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima i prostorima građevine za koje je zadužen. Ako su uočeni veći nedostaci, sastavlja se pismeni prijedlog i određuju se rokovi za njihovo otklanjanje.

Za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara odgovoran je Voditelj.

Članak 69.

Voditelj je dužan upoznati svakog radnika prije rasporeda za samostalno obavljanje poslova i ranih zadataka s opasnostima od požara i eksplozije te mjerama zaštite na tom radnom mjestu.

Voditelj je odgovoran da na radnim mjestima gdje postoje opasnosti za nastanak i širenje požara rade radnici koji su stručno osposobljeni za takve poslove i koji su osposobljeni iz područja zaštite od požara.

Članak 70.

Posebne dužnosti Voditelja su:

- udaljiti svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti jesu li poduzete potrebne mjere zaštite od požara;
- prekinuti rad na radnom mjestu, sredstvu rada i u radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi i radni postupci izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti za nastanak požara, s ***Odgovornom osobom za zaštitu*** od požara dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka, ili ako se to ne može, dogovoriti se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvijestiti ***Odgovornu osobu za zaštitu od požara*** o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara;
- u slučaju neizvršavanja obveza u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara pokreće postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv radnika koji tu obvezu ne izvršava na svom radnom mjestu ili radnoj prostoriji.

4. Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara

Članak 71.

Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara i eksplozija su:

- poduzimati, provoditi i pridržavati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova na radnom mjestu;
- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u svezi s novim poslovima na tom radnom mjestu;
- tijekom rada i nakon završetka radnog vremena stalno pratiti rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva, uređaja, instalacija i drugih sredstava u radnom prostoru i svaki kvar ili neispravnost, koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara, odmah prijaviti ***Odgovornoj osobi za zaštitu od požara***;
- držati se oznaka, upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na radnom mjestu i u radnom prostoru ***GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod***;
- pri obavljanju posla i rukovanju s opasnim tvarima (zapaljive, korozivne, otrovne i sl.) spriječiti njihovo prolijevanje, curenje, prosipanje i istjecanje po radnim površinama;
- brinuti se da na svom radnom mjestu pristup bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano koristila oprema i sredstva za gašenje požara i otklonile posljedice;

- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije ako nisu osigurane mjere za zaštitu od požara i eksplozije;
- aktivno sudjelovati u gašenju požara na građevinama i njihovim dijelovima u **GIMNAZIJI „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod**;
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama sigurnosti istaknutim i naljepljenim u prostorima **GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod**

4. Odgovornost zbog nepoštovanja propisanih i naređenih mjera zaštite od požara

Članak 72.

Za neosiguravanje novčanih sredstava za provođenje zakonom i podzakonskim aktima propisanih, naređenih, te ovim Pravilnikom određenih mjera zaštite od požara i eksplozije odgovoran je **Ravnatelj**.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara odgovorna je za posljedice koje proizlaze iz obavljanja poslova na radnim mjestima, a na kojima nisu poduzete Zakonom i podzakonskim aktima propisane, naređene ili priznate mjere zaštite od požara.

Za provedbe obveza iz područja zaštite od požara postupak za utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera za **Odgovornu osobu za zaštitu od požara** isti je kao za radnike na pojedinim radnim mjestima u djelokrugu njegove radne prostorije ili dijela procesa.

Članak 73.

Ravnatelj i Odgovorna osoba za zaštitu od požara čine lakšu povredu radne obveze iz zaštite od požara i eksplozija u slučajevima neizvršavanja obveza koje su propisane za sve radnike i kada ne obavljaju svoje posebne poslove iz područja zaštite od požara, pa zbog toga može nastati ili je nastala manja materijalna šteta na imovini.

Ravnatelj i Odgovorna osoba za zaštitu od požara čine težu povredu obveza iz zaštite od požara u slučajevima neizvršavanja obveza iz zaštite od požara koje su propisane za sve radnike i kada ne obavljaju svoje posebne poslove iz zaštite od požara, pa je zbog toga nastupila veća materijalna šteta za imovinu i lakše li teže tjelesne ozljede djelatnika.

Članak 74.

Lakše povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- nesudjelovanje u gašenju požara i sprečavanju širenja požara ako su njime nastale manje materijalne štete nakon požara;
- nemarno ili nesavjesno obavljanje obveze u svezi sa zaštitom od požara, ako nije izazvan požar ili eksplozija ili je nastala manja materijalna šteta;
- neprijavlivanje **Odgovornoj osobi za zaštitu od požara** pojave koja može prouzročiti nastanak požara ili eksplozije;
- nemarno ili nesavjesno ponašanje prema opremi i sredstvima za gašenje požara;
- odbijanje rada dužeg od radnog vremena u slučaju kada se to iz preventivnih razloga zaštite od požara zahtijeva;
- rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara.

Članak 75.

Teže povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- nesudjelovanje u gašenju požara i sprečavanju nastanka širenja požara ako su nastale veće štete nakon požara, odnosno ako su uzrokovane lakše posljedice po zdravlje i život radnika i/ili imovinu;

- nemarno ili nesavjesno obavljanje radne obveze iz zaštite od požara čijim postupkom je uzrokovan požar ili eksplozija pa je došlo do lakše posljedice po radnike i/ili imovinu;
- rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara, zbog čega je nastupila lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- neopravdano odbijanje izvršavanja pojedine odluke, instrukcije i naputka iz zaštite od požara koje je donio **Odgovorna osoba za zaštitu od požara**, a zbog čega je došlo do požara i eksplozije s lakšim posljedicama po život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- neprijavljivanje **Odgovornoj osobi za zaštitu od požara** pojave (kvar i sl.) koja može prouzročiti požar ili eksploziju, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- ne pridržavati se propisa i pravila iz zaštite od požara na radnim mjestima s povećanim opasnostima od požara, sukladno ovom Pravilniku o zaštiti od požara ako je time učinjena lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- odbijanje rada dužeg od punog radnog vremena u slučaju nastanka i gašenja požara ili u slučaju spašavanja imovine nakon gašenja požara ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu.

Članak 76.

Zbog povreda radne obveze iz zaštite od požara provodi se postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti.

V/ OSPOSABLJAVANJE RADNIKA IZ ZAŠTITE OD POŽARA I UPOZNAVANJE S OPASNOSTIMA NA RADNOM MJESTU

1. Osposobljavanje radnika

Članak 77.

Svi radnici **GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod** moraju biti osposobljeni za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara, spašavanje radnika, ostalih osoba i imovine ugroženih požarom sukladno Pravilniku o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (NN broj 61/94.).

Članak 78.

Svaki radnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno 8 školskih sati na način i po programu utvrđenom Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (NN broj 61/94.).

Osposobljavanje radnika povjerava se onoj pravnoj osobi koja ispunjava uvjete za osposobljavanje i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

Članak 79.

Radnici koji uspješno polože teoretski i praktični dio osnovnog programa osposobljavanja iz prethodnog članka ovoga Pravilnika izdaje se uvjerenje o osposobljenosti čiji je oblik i sadržaj propisan Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (NN broj 61/94.).

Uvjerenja o osposobljenosti radnika čuvaju se u dosjeu radnika.

2. Upoznavanje radnika s opasnostima na radnom mjestu

Članak 80.

Svakog radnika koji prvi put dolazi na radno mjesto *Odgovorna osoba za zaštitu od požara* je dužna upoznati s opasnostima nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i u njegovoj okolini te s poduzimanjem mjera zaštite kako ne bi nastao požar i eksplozija.

O upoznavanju radnika s opasnostima nastanka požara i eksplozije na radnom mjestu i u njegovoj okolini te s poduzimanjem mjera zaštite kako ne bi nastao požar i eksplozija vodi se evidencija.

Članak 81.

U slučaju premještanja radnika s jednog mjesta na drugo radno mjesto na kojemu su opasnosti i mjere zaštite od požara različite od prethodnog, s neposrednim opasnostima i mjerama zaštite od požara koje mora provoditi na tom novom radnom mjestu, dužna ga je upoznati *Odgovorna osoba za zaštitu od požara*.

O upoznavanju radnika s opasnostima nastanka požara i eksplozije na novom radnom mjestu i u njegovoj okolini te s poduzimanjem mjera zaštite kako ne bi nastao požar i eksplozija vodi se evidencija.

3. Upoznavanje radnika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara

Članak 82.

Svaki radnik na svom radnom mjestu mora biti upoznat s korištenjem priručne opreme za gašenje požara te sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara.

Osnovu korištenja opreme dobiva kroz osposobljavanje sukladno Pravilnici o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (NN broj 61/94.).

Na radnom mjestu s korištenjem priručne opreme za gašenje požara te sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara upoznaje ga *Odgovorna osoba za zaštitu od požara*.

Članak 83.

Periodičnu provjeru radnika na radnom mjestu o korištenju priručne opreme za gašenje požara te sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara provjerava *Odgovorna osoba za zaštitu od požara*.

U slučaju nepoznavanja korištenja priručne opreme za gašenje požara te sredstava za dojavu i gašenje početnih požara na radnom mjestu, radnika se upućuje na dodatnu ili ponovljenu obuku.

VI/ SLUŽBE I OSOBE ZADUŽENE ZA ODRŽAVANJE U ISPRAVNOM STANJU OPREME I SREDSTAVA ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA

Članak 84.

U **GIMNAZIJI „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod** postavljena je slijedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje požara:

- vatrogasni aparati (broj, vrsta i raspored vatrogasnih aparata po prostorijama, tj. građevini, daje se u Prilogu broj II, koji je sastavni dio ovog Pravilnika),
- hidrantska mreža,
- sigurnosna (panik) rasvjeta.

Članak 85.

Obavljanje kontrole ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara obavlja **Odgovorna osoba za zaštitu od požara**.

Navedeni radnik provodi kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara na način i prema uvjetima propisanim ovim Pravilnikom.

Članak 86.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara u sklopu kontrole ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara obavljaju sljedeće poslove:

- kontrolu ispravnost vatrogasnih sredstava i opreme za dojavu i gašenje požara te opreme za spašavanje i evakuaciju;
- kontrolu rasporeda i ispravnosti sredstava i opreme za gašenje po radnim i pomoćnim prostorijama;
- kontrolu načina skladištenja i odlaganja materijala i roba na prostorima na kojima su smještene naprave za gašenje (ručni i prijenosni vatrogasni aparati, hidranti i sl.).

Članak 87.

Ako **Odgovorna osoba za zaštitu od požara** utvrdi da postoje ozbiljni nedostaci za siguran tijek rada u svezi ispravnosti uređaja i opreme za dojavu i gašenje požara ima pravo prekinuti rad.

U slučaju prekida rada iz razloga navedenih u prethodnom stavku, dužan je o tome obavijestiti **Ravnatelja**.

1. Vatrogasni aparati

Članak 88.

Održavanje ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled i periodični pregled.

Članak 89.

Redovni pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata očevidom obavlja **Odgovorna osoba za zaštitu od požara**.

Redovni pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja se najmanje jednom svaka tri mjeseca.

Redovni pregledi ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata u navedenim rokovima provode se sukladno članku 6. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (NN broj 101/11.).

O izvršenim redovnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata **Odgovorna osoba za zaštitu od požara** vodi upisnik.

Obrazac upisnika o redovnim pregledima ručnih i prijevoznih aparata daje se u Prilogu broj III koji je sastavni dio ovog Pravilnika, a vodi se zasebno.

Članak 90.

Periodični pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja pravna osoba, fizička osoba obrtnik ili stručna služba koji posjeduju ovlaštenje proizvođača ili ovlaštenog zastupnika vatrogasnih aparata za obavljanje poslova održavanja vatrogasnih aparata.

Periodični pregled ručnih i prijevoznih aparata obavlja se najmanje jednom godišnje.

Sadržaj periodičnog pregleda ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata, ovisno o vrsti aparata, vrši se sukladno članku 10. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (NN broj 101/11.).

Odgovorna osoba za zaštitu od požara odgovorna je da vatrogasni aparati budu pregledani i nakon pregleda označeni odgovarajućim naljepnicama na način kako je to predviđeno citiranim Pravilnikom iz prethodnog stavka.

O izvršenim periodičnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata serviser vatrogasnih aparata vodi evidenciju sukladno članku 10. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (NN broj 101/11.).

2. Sustav za gašenje požara vodom (hidrantske mreže)

Članak 91.

Sustav za gašenje požara je skup elemenata funkcionalno povezanih i neprenosivih koji se koriste za gašenje požara.

Sustav za gašenje požara ispituje se kao - prvo ispitivanje prije tehničkog pregleda novoizgrađenog objekta, odnosno poslije izvršene rekonstrukcije sustava, kao - periodično ispitivanje kada se provjerava ispravnost sustava u propisanim vremenskim razmacima.

Sustav za gašenje požara mora se izgraditi prema odobroj projektno-tehničkoj dokumentaciji na koju je izdana suglasnost od nadležne PU na predviđene mjere zaštite od požara, sukladno važećim propisima.

Prvo i periodično ispitivanje sustava mogu izvršiti pravne osobe koje su za to registrirane i posjeduju ovlaštenje izdano od Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 92.

Projektiranje, izvedba i tehnička kontrola hidrantske mreže provodi se prema Pravilniku o hidrantskoj mreži za gašenje požara (NN broj 8/06.).

Članak 93.

Kontrola hidrantske mreže po ovlaštenoj pravnoj osobi obavlja se najmanje jednom godišnje sukladno Zakonu o zaštiti od požara (NN broj 92/10.).

Članak 94.

Za vrijeme ispitivanja ispravnosti hidrantske mreže vodi se zapisnik u koji se unose sve radnje koje se obavljaju tijekom ispitivanja. Na kraju zapisnika daje se zaključak o ispravnosti hidrantske mreže.

3. Ispitivanje sigurnosne (panik) rasvjete

Članak 95.

Ispitivanje ispravnosti sigurnosne (panik) rasvjete obavlja se sukladno Zakonu o zaštiti od požara (NN broj 92/10.).

Članak 96.

Za vrijeme ispitivanja ispravnosti sigurnosne (panik) rasvjete vodi se zapisnik u koji se unose sve radnje koje se obavljaju tijekom ispitivanja. Na kraju zapisnika daje se zaključak o ispravnosti sigurnosne (panik) rasvjete.

VII/ USTROJSTVO MOTRENJA, JAVLJANJA I UZBUNJIVANJA

1. Motrenje

Članak 97.

Svi radnici u sklopu radnih zadataka zaduženi su u svom djelokrugu i za motrenje pojave požara.

Svaki radnik dužan je odmah prijaviti *Odgovornoj osobi za zaštitu od požara* svaki veći poremećaj ili uočenu opasnost od požara.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara obilazi prostore *GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod* u svrhu preventivnih poslova zaštite od požara, kontrole, nadzora i motrenja.

2. Javljanje

Članak 98.

O nastanku požara u prostorima *GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod* javljanje se ostvaruje telefonom i/ili mobilnim telefonima:

- izravno vatrogasnoj postrojbi na broj 193, Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje na broj 112 i/ili Policiji na broj 192,
- *Odgovornoj osobi za zaštitu od požara,*
- *Ravnatelju.*

Svi radnici *GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod* ili druge osobe koje primijete neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar u prostoru ili u neposrednoj blizini građevine *GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod*, dužni su bez odgode i bez obzira na veličinu požara odmah izravno ili telefonom obavijestiti *Odgovornu osobu za zaštitu od požara i Ravnatelja* a oni po potrebi vatrogasnu postrojbu na telefon **193**, Državnu upravu za zaštitu i spašavanje na telefon broj **112** i/ili Policiju na telefon broj **192**.

Ukoliko ne mogu obavijestiti *Odgovornu osobu za zaštitu od požara i Ravnatelja* dužni su sami obavijestiti gore navede službe.

Članak 99.

Prilikom dojave požara telefonom moraju se dati sljedeći osnovni podaci:

- što se dogodilo,
- gdje se dogodilo,
- ima li povrijeđenih,
- tko javlja,
- broj telefona/mobitela dojavitelja,
- što je događajem ugroženo.

3. Uzbunjivanje

Članak 100.

Uzbunjivanje radnika u *GIMNAZIJI „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod* obavlja se u slučaju iznenadnog događaja (potres, požar, eksplozija i dr.) ili ratnih djelovanja.

U slučaju bilo kojeg iznenadnog događaja uzbunu treba obaviti prema propisanim znakovima za uzbunjivanje u Republici Hrvatskoj.

Zapovijed za uzbunjivanje daje, u pravilu, *Ravnatelj* i/ili osobe osposobljene za rukovođenje evakuacijom i spašavanjem.

U građevinama na vidnim mjestima obvezno je postaviti jedinstveni plakat s prikazom grafičkih znakova za uzbunjivanje, sukladno Uredbi o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje (NN broj 13/06.).

Uzbunjivanje se vrši telefonom, mobilnim telefonima i govorom, sirenom.

Članak 101.

Radnici i druge osobe koje su zatečene u prostorijama i prostorima gdje je nastao požar dužni su bez panike napustiti navedene prostore.

Radnik ili osoba koja zadnja napušta prostoriju dužna je zatvoriti sve otvore (prozore i vrata) i na glavnoj sklopki građevine (požarnog sektora) isključiti električnu energiju.

4. Čuvarska služba

Članak 102.

Građevine i prostore *GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod* u radnom vremenu čuvaju, obilaze i nadziru radnici *GIMNAZIJE „MATIJA MESIĆ“, Slavonski Brod*.

VIII/ DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 103.

Svaki radnik koji primijeti neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar odmah će sukladno svojim psihofizičkim sposobnostima pristupiti otklanjanju opasnosti, odnosno gašenju požara, vodeći pri tome računa da ne dovede u opasnost sebe ili drugu osobu.

Ukoliko radnik nije uspio otkloniti opasnosti, odnosno ugasiti požar, odnosno ukoliko radnik to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale radnike, te obavijestiti Državnu upravu za zaštitu i spašavanje, najbližu vatrogasnu postrojbu ili policiju.

Prilikom dojave o nastalom požaru treba govoriti polagano i razgovjetno te dati slijedeće podatke:

- što se dogodilo,
- gdje se dogodilo (lokacija, blizina većeg mjesta, grada, općine),
- ima li povrijeđenih,
- tko javlja (ime i prezime dojavitelja),
- broj telefona/mobitela dojavitelja,
- što je događajem ugroženo:
  - osobe, životinje, imovina ...,
  - infrastruktura (plinovod, benzinska postaja, industrijsko postrojenje ...),
  - parkovi (nacionalni park, park prirode ...);
- sačekati povratna pitanja dežurnog osoblja (ima li još pitanja i potvrdu završetka razgovora).

Članak 104.

Prije napuštanja radnih prostorija i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu mora:

- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska,
- isključiti električnu struju,
- zatvoriti prozore i vrata (spriječiti dotok kisika).

Članak 105.

Nakon završetka akcije gašenja požara *Odgovorna osoba za zaštitu od požara* zajedno s voditeljem akcije gašenja dužna je:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprečavanja ponovnog požara,
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana, ako je požar ugašen tijekom noći,
- dežurnom tijekom dežurstva osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Članak 106.

Upotrijebljenu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i spremati na određena mjesta.

IX/ PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 107.

Za obveze u primjeni i provedbi zaštite od požara u *GIMNAZIJI "MATIJA MESIĆ", Slavonski Brod*, a koje su utvrđene ovim Pravilnikom, ne može se isključiti Odgovornost radnika.

Članak 108.

U slučaju nesuglasja u provedbi ovog Pravilnika pravo tumačenja ima Školski odbor.

Članak 109.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave na oglasnoj ploči Škole.

Članak 110.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti od požara donesen 11.06. 1996. godine.

Predsjednica Školskog odbora,
Mirta Benović, prof.

KLASA: 003-06/13-01/01

URBROJ: 2178/01-11-03-13-6/3

Slavonski Brod, 18.travanj 2013. god.

Ovaj Pravilnik zaštite od požara objavljen je na oglasnoj ploči Škole dana 19. travnja 2013. godine i stupio je na snagu dana 27. travnja 2013. godine.

